

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Basilicae S. Mariae. Maioris De. Vrbe A. Liberio. Papa. I.
Vsque Ad. Pavlvn. V. Pont. Max Descriptio. Et. Delineatio**

Angelis, Paolo de

Roma, 1621

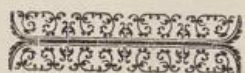
Cap. I. De Indulgentijs, Stationibus, Reliquijs, Poenitentiarijs, atque
nobilitate Basilicae S. Mariae Maioris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13873

BASILICAE
S. MARIAE MAIORIS
DE VRBE
A LIBERIO PAPA
VSQVE AD
PAVLVM QVINTVM
PONTIFICEM MAXIMVM

DESCRIPTIO. AC DELINEATIO.
LIBER SEXTVS.

AUCTORE
ABBATE PAULO
DE ANGELIS.

DE INDVLGENTIIS, STATIONIBVS,
Reliquijs, Pœnitentiarijs, atque Nobilitate Basilicæ
Sanctæ Mariæ Maioris.

CAPVT PRIMVM.

De nomine In-
dulgentiæ, & In-
dulgentiæ Card.
Bellarm. tom. 2.
contrac. lib. 1.
c. 1. de indulg.
Guilelm. Aſi-
ſidero. in ſum.
Theolog. lib. 4.
traſt. 6. c. 9.
Alu. Aſenſ. in
ſum Theol. par.
1. q. 23.
Alu. Mag. 5.
Thom. 5. Bonau.
& cetero ſchol.
Theol. in com.
ad 4. lib. ſent.
diſt. 19. art. 20.
art. 45.
Panormit. tit. de
pœnit. & veniſ.
in Epil. decret.
c. 6. extranag.
10. de Tercer.
incem. ad Gra.
tia decret. de pa-
nit. diſt. 1. Ca-
no. qui videt ſ.
tem in laici.

DIXIMVS antea, quo-
modo olim ſe habue-
rit, atque adeo in præ-
ſens ſe habeat, hæc Ba-
ſilica. ſequitur modo
tractandum de Indul-
gentijs, Pœnitentiarijs,
Reliquijs, atque huius Eccleſiæ dignitate.
Et primum, diuino fauente auxilio, ab In-
dulgentijs, & Stationibus inchoabimus.
Quamquam præſens tractatio requireret, vt
prius de Statione, & Indulgentiâ eſſet actum,
atque de origine, & nominibus; tamen
quia hic minus ex propoſito, ſed ex occaſio-
ne, & per accidens tractatur, nimirum ob
connexionem, quam cum hac Eccleſia ha-
bent; ideo à nobis prætermittetur. Præter-

quam quod cum de his in noſtra militia Ec-
cleſiæ Romanæ accuratè agamus, haud re-
prehendendum duximus, ſi manus abſti-
neatur. Igitur primum monſtrabimus à
Sixto Papa Tertio, anno 433. & alijs Ponti-
ficibus, plurimas Indulgentias conſeſſas
fuiſſe, ſed præſertim die conſecrationis Ba-
ſilicæ. Sic autem Nicolaus Papa Quartus ad
confirmationem teſtatur. *Nicolaus Episcopus
ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filijs Iacobo ſan-
ctæ Mariæ in Vialata Diacono Cardinali, &
Archipreſbytero, ac Priori, & Canonicis Ba-
ſilicæ ſanctæ Mariæ Maioris de Vrbe, ſalutem,
& Apoſtolicam benedictionem.* &c. Vnde vnus
anni, & quadraginta dierum à ſel. recor. Sixto
Tertio in die Conſecrationis Baſilicæ ſanctæ Ma-
riæ Maioris de Vrbe. Et vnus anni, & qua-
draginta

Pell. in tract. de
indul. 5. Anton.
Archiep. Flor. in
ſum. par. 1. tit.
10. c. 3.
Silueſt. in libel.
aduſſ. Luther. et
in ſum. in verb.
Indulgentiæ.
Adrian. 6. in-
comm. ad 4. lib.
ſent. in tract. de
Ind. Card. Cai.
in 1. tom. opus.
tract. 8. q. 10. 15.
& 16. Domin. à
ſoto in 4. ſent.
diſt. 27.
Pet. Soto in ſtit.
Secund. lect. 1. 2.
& 3. de indulg.
10. Epil. Koſſen.
in reſutatione
aſſerſionis aric.
Lutheri art. 17.
18. 19. 20. 21.
& 22.
Martin. Ledemſ.
in 2. par. 4. ſent.
q. 27. 29. & 30.

Medin in dispu.
de indulg. Ant.
Cordub. in qua-
stio. de indulg.
Io. Bapt. Paul.
in lib. de libil.
& indulg.
Nauar. in com.
de libil. & in-
dulg.
Franc. Turrian.
lib. 4. de dogmat.
sacralib. verbi
Dni. Greg. de Va-
lent. de indulg.
Iacob. Nacbau.
traht. 10. Card.
Tulst. instit. Sa-
cerd lib. 6. cap.
21. usque ad 28
Sed melius &
plentius Cardin.
Bellarm. loc. cit.
De stationibus
vide Isidor. Pe-
lidor. Virgil. in
lib. 3. de inuent.
ver. cap. 1.
Lib. 1. Reg. cap. 1.
& 2. euang. 10.
ad 6. Acta Apo-
stol. ad 2. cap.
Panuin. in tract.
stat. Concil. Ni-
cen. can. 20. &
de consecr. dist. 3
& 30. e. 17.
Pomp. Vgon. in
histor. station.
Rom.

draginta dierum à Clemente Tertio, in solemnitate consecrationis eidem, quando lapidem Altari maiori superposuit consecratum. ac unius anni, & quadraginta dierum ab Honorio Tertio, ab ipso festo consecrationis, usque ad octauam Assumptionis ipsius Virginis, &c. Datum Rome, tertio Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

Idem putandum est Liberium Papam fecisse; nec non Gregorium Papam Primum, quem, aiunt, quadagesimales, & annuas stationes instituisse, velut Ioannes Diaconus in Gregorij vita ait. de quo legitur, solitum esse in Euangelia Homilia scribe eo in loco, ubi erant stationes. Vnde potest credi quod Homiliam super Euangelium componens, Exijt edictum à Cesare Augusto, &c. In tali Basilica die Natiuitatis Domini, quo tempore est statio; & sermonem faciens de Resurrectione Saluatoris, quo etiam statio sanctae Mariae Maioris, in Natali Domini, & Resurrectione, Gregorij tempore extiterit; atque etiam omnes aliae stationes, tam Quadagesimales, quam infra annum ab eodem Pontifice, & antecessoribus deriuarint. Quae Basilica adeo his ornatur, vt nulla alia etiam Romana Patriarchalis (si sancti Petri in Vaticano excipias) antecellat. Etenim haec quindecim dies stationis in anno habet, Saluatoris verò Basilica, vel certè sancti Ioannis Laterani (idem enim significat) solum septem dies. Sancti Pauli extra muros quinque. sancti Laurentij extra muros quatuor, tantum illa Apostolorum Principis in Vaticano viginti stationis dies obtinet. In tali Ecclesia est Porta sancta, quae vigintiquinque annorum curriculo semel aperitur per totum annum à Cardinale Archipresbytero, iisdem caeremonijs, quibus summus Pontifex illam sancti Petri aperit, & claudit. quod Gregorius Vndecimus in hac Basilica instituit, velut ex Panuino; aut Clemens Septimus, sicut in Bulla apparet. & nostra memoria fuit referata, & clausa anno 1600. à Dominico Cardinali Pinello Archipresbytero.

Stationes sunt hisce diebus.

Prima Dominica Aduentus Domini. Quarta quaque feria, quatuor anni temporu, quibus diebus Cardinalium creatio pronunciarī solebat. Vigilia Natalis Domini. Nox Natalis in sacello Praefepis ad primam Missam. In Missa maiore. Tota die in Natali Domini, quae statio secundum aliquos antiquitus etiam sancti Petri in Vaticano erat, sed ob diei breuitatem Honuphrius credit Gregorium transfulisse; quod iam dictis ad-

uerfaretur ex Ioannis Diaconi auctoritate, nisi id ante sanctum Gregorium Papam contigisset; vel certè eadem die, vtroque loco extitisset, sed ex diei breuitate in Ecclesia sanctae Mariae Maioris fuerit stabilita.

Dies S. Ioannis Euangelista.

Dies Purificationis Beatae Virginis.

Feria quarta Hebdomadae maioris.

In die Resurrectionis Domini.

Feria secunda, nimirum tribus diebus ante Domini Ascensionem.

In festo dedicationis eiusdem Basilicae, die quinta Augusti.

Die Assumptionis Beatae Virginis, decima quinta Augusti. Quibus diebus olim Pontifice adstante, vna cum sacro Collegio solemnem Missam Cardinalis canebat.

Sed praesertim in Natali Domini, Purificatione Beatae Virginis, Resurrectione Domini, Assumptione Beatae Virginis solennem Missam Pontifex celebrabat. Et Paulus Quintus summus Pontifex, vel solemnem pompam, vel priuate saepius sacra facit.

Et in die Purificationis. in festo S. Adriani processio ad talem Ecclesiam pergebat nudis pedibus, & candelis accensis, sicut in Natali Domini nocte Pontifices sacra faciebant, & etiam mane in Ara maxima, velut nostris temporibus Sixtus Quintus peregit solemni, & magnifica pompa. In hac Basilica plurimae sunt Indulgentiae à varijs Pontificibus concessae; sed praesertim à Nicolao Quarto, quae musuo opere leguntur in finistro cornu absidis, & Panuinus annotauit: *Prime ad hanc sacram Basilicam omnibus deuotione venientibus à felicis recordationis Nicolao Quarto Papa inscripto Indulgentiae sunt concessae, & innouatae. In primis singulis diebus annus unus, & duae quadragenae. Item singulis diebus Luna, Mercurij, & Sabbathi centum dies. Item in Quadagesima sancti Martini singulis diebus tres anni, & tres quadragenae. Item in Natiuitate Domini, & usque ad octauam duodecim anni, & duodecim quadragenae. Item ab octaua Natiuitatis usque ad Epiphaniam octo anni, & octo quadragenae. Item ab Epiphania, & usque ad octauam duodecim anni, & duodecim quadragenae. Item ab octaua Epiphania usque ad Purificationem duodecim anni, & duodecim quadragenae. Itè à Dominica Septuagesima usque ad xl. duo anni, & duae quadragenae. Item in Quadagesima singulis diebus tres anni, et tres quadragenae. Item in festo sancti Matthiae Apostoli decem anni, & decem quadragenae. Item in octaua eiusdem sex anni, & sex quadragenae. Item in Annunciatione Beatae Mariae*

Vide Panuin de
viti. vrbis Ec-
clesi.

De quo de vido
Eran. ad ann.
447. tom. 6. in
vita Iacobi Pa-
pa 1.

Honuph. de sept.
Ecclesi. pag. 244.
& de Nation.
vrbis Romae II.
bellum Carcin.
Scriet. in vrbis
manuscript.
Huius Basilicae.

Honuphrius ad
sept. Eccles.

*Mariae Virginis decem anni, & decem quadrage-
ne. Item in Resurrectione Domini, & usque
ad octauam duodecim anni, & duodecim qua-
drage. Item ab octaua Resurrectionis usque
ad Ascensionem duo anni, & duae quadrage. Item in
Ascensione, & usque ad octauam sex
anni, & sex quadrage. Item ab octaua Ascen-
sionis usque ad Pentecostem duo anni, & duae
quadrage. Item in Pentecoste usque ad octa-
uam sex anni, & sex quadrage. Item in
festo Niuus, usque ad octauam quatuordecim
anni, & totidem quadrage. Item Indulgen-
tia ab octaua festi Niuus, usque ad Assumptio-
nem octo anni, & octo quadrage. Item in
Assumptione, & usque ad octauam, duode-
cim anni, & duodecim quadrage. Item ab
octaua Assumptionis usque ad Natiuitate Vir-
ginis octo anni, & octo quadrage. Item in
Natiuitate Virginis usque ad octauam duode-
cim anni, & duodecim quadrage. Item in
festo omnium Apostolorum, & Euangelistarum,
sancti Laurentij, & sancti Hieronymi duo an-
ni, & duae quadrage. Item in festo sancte
Crucis tres anni, & tres quadrage. Item sin-
gulis diebus sabbathi vnus annus, & vna qua-
drage. Item singulis diebus Lune, Mercurij,
Sabbathi ad Praesepe vnus annus, & vna qua-
drage. Item in singulis stationibus ipsius Ba-
silicae, quae sunt omnibus diebus Mercurij, qua-
tuor temporum, Dominica de Aduentu, Vigilia
Natalis Domini, & Quarta feria maioris heb-
domadae, nouem anni, & nouem quadrage.
Item quicumque ad reparationem, seu conserua-
tionem ipsius Basilicae, & alias, prout ei Domi-
nus inspirabit, quotiescunque, & quandocunque
manum porrexerit adiutricem, annus vnus, &
vna quadrage.*

Neque nobis ab re videtur summarium
addere, in quo Bullae designentur à pluribus
Pontificibus concessae, quae ad huius Eccle-
siae decus, & Dei gloriam pertinent; dum-
modò prauidium non fiat alijs Indulgen-
tijs eidem Basilicae concessis, quarum, bar-
barorum iniuria, memoria extincta est. Igi-
tur in Archiuo reperimus, Anno 1223. die
23. Iulij, Honorij Tertij anno septimo,
Bullam eiusdem Pontificis confirmantis In-
dulgentias duorum annorum, & totidem
quadragenarum ab alijs summis Pontifici-
bus concessas Ecclesiae sanctae Mariae Mai-
oris, in festo Niuus usque ad octauam Assum-
ptionis; & ipsum diem Niuus festum solem-
nem perpetuò constituentis, & mandantis
celebrari officium.

Anno 1240. die 23. Iunij, Gregorij No-
ni anno 13. Bullam eiusdem Pontificis con-

A firmantis Indulgentias ab alijs summis Pon-
tificibus concessas, & addentis Indulgentijs,
alijs concessis in aliquibus solemnitatibus,
Indulgentiam vnus anni, & quadraginta
dierum.

Anno 1261. die 19. Iunij, Urbani Quar-
ti anno primo, Bullam eiusdem Pontificis
concedentis Indulgentiam vnus anni, &
quadraginta dierum, in festo Dedicacionis,
usque ad octauam Assumptionis.

B Anno 1288. die quarta Ianuarij. Nico-
lai Quarti anno primo, Bullam eiusdem
Papae concedentis Indulgentiam trium an-
norum, & totidem quadragenarum visitan-
tibus Ecclesiam, in die Natiuitatis usque ad
festum Purificationis, & in festo Relurre-
ctionis usque ad octauam.

Anno 1288. die vndecima Augusti Ni-
colai Quarti anno primo, Bullam eiusdem
Pontificis concedentis Indulgentiam trium
annorum, & trium quadragenarum, in die
Natiuitatis Domini usque ad octauam Epi-
phaniae, In die Resurrectionis Domini us-
que ad octauam, In festis Purificationis, An-
nunciationis Beatae Mariae Virginis, & in
festo sancti Matthiae Apostoli.

Eodem anno, & die Bullam supradicti
Pontificis concedentis Indulgentiam vnus
anni, & quadraginta dierum visitantibus Ec-
clesiam sanctae Mariae Maioris diebus in
Bulla expressis.

Eodem anno, & die Bullam supradicti
Papae concedentis Indulgentiam trium an-
norum, & trium quadragenarum visitanti-
bus Ecclesiam, in festo Dedicacionis, usque
ad octauam Assumptiois.

D Anno 1290. die prima Martij, Nicolai
Quarti anno tertio, Bullam eiusdem Papae
concedentis Indulgentiam vnus anni, &
quadraginta dierum visitantibus singulis an-
ni diebus Ecclesiam, & secunda, & quarta
feria, & die sabbathi locum Praesepe; & duos
annos, & totidem quadragenas visitantibus
Ecclesiam à prima die Quadragesimae, quae
sancti Martini dicitur, usque ad festum Puri-
ficationis: & à Dominica Septuagesimae us-
que ad festum Pentecostes diebus singulis,
& in singulis sanctorum Apostolorum, Mi-
chaelis Archangeli, Laurentij, & Hierony-
mi festiuitatibus: & quatuor annos, & toi-
dem quadragenas, in Natiuitate Domini,
Epiphania, Resurrectione, Ascensione, &
Pentecostes, ac singulis eiusdem Beatae Vir-
ginis, & sancti Matthiae festiuitatibus, &
per octauas. Item tres annos, & tres quadrag.
in anniuersario ipsius Ecclesiae, & per octauas.
Anno

Anno

Anno 1373. die 27. Februarij, Gregorij Vndecimi anno tertio, Bullam eiusdem Papæ concedentis Iubilæum anni sancti in Ecclesia sanctæ Mariæ Maioris, & mandat dictam Ecclesiam visitari cum alijs tribus, videlicet Sanctorum Petri, & Pauli, ac Lateranen. Ecclesijs.

Anno die Gregorij anno Bullam eiusdem Papæ concedentis Indulgentiam visitantibus Ecclesiam à die festo Niuus, vsque ad octauam Assumptionis, adest duplicatum.

Anno 1392. die decima octaua Augusti, Bonifacij Noni anno sexto, Bullam eiusdem Papæ concedentis easdem Indulgentias visitantibus Ecclesiam in diebus, quibus aperitur, & clauditur Imago gloriosissimæ Virginis à sancto Luca depicta, quæ fuerint concessæ visitantibus Ecclesiam sancti Siluestri, in diebus, quibus sancti Ioannis Baptistæ caput ostenditur.

Anno 1392. die decima septima Septembris, Bonifacij Noni anno Bullam eiusdem Papæ concedentis eandem Indulgentiam Ecclesiae sanctæ Mariæ Maioris, in festiuitate, quæ est pridie Kalendas Octobris, & in festo translationis sancti Hieronymi, quæ fuit concessa à summis Pontificibus, die prima Augusti, Ecclesiae sanctæ Mariæ de Angelis Atilisij.

Anno 1449. die decimanona Februarij, Bullam Nicolai Quinti confirmantis Iubilæum anni sancti in Ecclesia sanctæ Mariæ Maioris, aliàs concessum à Clemente Sexto, & Gregorio Vndecimo.

Anno 1448. die 21. Ianuarij, Pij Secundi anno eius primo, Bullam eiusdem Papæ concedentis Indulgentiam plenariam, visitantibus Ecclesiam in festo translationis corporis sancti Hieronymi, videlicet septimo Idus Maij. adest duplicatum. Aliam Bullam eiusdem Papæ, anno 1464. die prima Iunij, anno eius sexto.

Anno 1465. die decimaseptima Maij, Pauli Secundi anno primo, Bullam eiusdem Papæ concedentis Indulgentiam plenariam, visitantibus Ecclesiam, videlicet in die festo translationis Corporis sancti Hieronymi, nimirum in vigilia Ascensionis Domini.

Anno 1472. die quarta Maij, Sixti Quarti anno primo, Bullam eiusdem Papæ confirmantis Indulgentias ab alijs concessas, & insuper addentis Indulgentiam vnus anni, & quadraginta dierum visitantibus Ecclesiam à die Dedicationis vsque ad octauam. Assumptæ. & in alijs diebus in Bulla expressis.

A Anno 1568. die vigesima sexta Februarij, Bullam Pij Quinti restituentis Stationem in die Dominica secunda Quadragesimæ, olim ablatam à Leone Decimo, & concessam Ecclesiae sanctæ Mariæ in Dominica.

Anno 1572. die vigesima octaua Martij, Bullam Pij Quinti cōcedentis Stationes Archiepiscopato, Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, Penitentiarijs, seruiantibus, & ipsorum famulis, qui ex nunc, & in perpetuum Quadragesimalibus, & alijs anni temporibus, Altaria Præsepis, sancti Matthiae, Beatæ Mariæ, reliquiarum, & sancti Hieronymi deuotè visitauerint, & ante vnumquodque dictorum Altarium vnum ex Psalmis Gradualibus, ipsis benè visum; ac si quis ministrorum, & famulorum Psalmos ignoret, ter orationem Dominicam, & totidem Salutationē Angelicam deuotè recitauerint.

Anno 1582. die prima Martij, Bullam Gregorij Decimertij, concedentis Indulgentiam plenariam in festo S. Matthiae.

C Anno 1583. die vigesima Februarij, Breue supradicti Papæ concedentis eandem Indulgentiam plenariam in supradicta die festi sancti Matthiae.

Anno 1586. die sexta Decembris, Breue Sixti Quinti asserētis de ipsius ordine translata fuisse ab Ecclesia sancti Pauli ad Ecclesiam sanctæ Mariæ Maioris, corpora sanctorum Innocentium, & concedentis Indulgentiam plenariam in sanctæ Luciae, & sanctorum Innocentium festiuitatibus. Quæ omnia Paulus Quintus Pontifex Maximus confirmauit, atque septem Altaribus Indulgentiam concessit.

DE POENITENTIARIIS

S. MARIAE MAIORIS.

Capitulum II.

Hæc Basilica habet etiam suos Pœnitentiaros, haud à cæteris Patriarchalibus dissimiles, pro communi bono, & Christianorum salute. Etenim cum ad Indulgentias huius Ecclesie obtinendas sint dispositi, illud requirebatur, vt ij adessent, qui non solum confessionibus adiuuarent, sed etiam pia charitate modum edocerent, quod Indulgentias consequerentur. Hic fortasse aliquis requiret cognitionem de Pœnitentiarijs in genere; nimirum vt à nobis agatur de huius